

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

21.10.13 nr 13-0344

13. juuli 2011. a käskkirjaga nr 11-0213 kinnitatud „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi“ kehtetuks tunnistamine ja programmi kinnitamine

„Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 12 lõike 4 ja § 20 lõike 1 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. jaanuari 2007. a korraldusega nr 20 „Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013“ ning valdkondlike rakenduskavade heakskiitmine“

1) kinnitan „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi“ (lisatud);

2) tunnistan kehtetuks majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. juuli 2011. a käskkirjaga nr 11-0213 kinnitatud „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhan Parts
minister

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm

1. Programmi nimetus

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm (edaspidi *programm*).

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Inimressursi arendamise rakenduskava” (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meede „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm”.

3. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

- 3.1. Programmi rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
- 3.2. Rakendusüksuse ülesandeid täidab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus* või *EAS*).
- 3.3. Programmi elluviijaks on Eesti Vabariigi poolt asutatud EAS, kelle eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu. EAS on pikaajalise tegevuskogemusega (sh käesoleva programmi elluviimist puudutava valdkondliku kogemusega) ning usaldusväärne koostööpartner paljudele asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtjatele.
- 3.4. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on EASis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjeldusele, milles sisalduv on sätestatud EASi sisekordades.

4. Programmi eesmärgid ja sihtgrupid

- 4.1. Programmi eesmärk on Eesti majanduse jätkusuutlikkuse tagamine, konkurentsivõime tõstmine ja teadmispõhisesse ühiskonda üleminek alljärgnevate tegevuste kaudu:
  - 4.1.1. programmi sihtrühmade teadlikkuse ja oskuste suurendamine ettevõtlusega seotud olulistest valdkondades, samuti uuendusmeelse hoiaku kujunemise, koostöö ja kogemuste vahetamise soodustamine;
  - 4.1.2. uute ettevõtjate tekke ja arengu toetamine ettevõtliku hoiaku kujundamise ning ettevõtlusega alustamisega seotud teadmiste ja oskuste levitamise kaudu;
  - 4.1.3. ettevõtete võimekuse, innovatsioonisuutlikkuse ja rahvusvahelistumise suurendamine füüsilisest isikust ettevõtjate, äriühingute ja ettevõtete juhtide ning töötajate teadmiste ja oskuste taseme tõstmise kaudu;

- 4.1.4. ettevõtjate ekspordivõimekuse suurendamine kompetentsi tõstmise, info- ja nõustamisteenuste võimaldamise ning koostööle ja ärikontaktide loomisele suunatud tegevuste kaudu;
  - 4.1.5. diagnostika läbiviimise kaudu ettevõtja olemasolevate tugevuste ja nõrkuste kindlakstegemine, selgitades välja protsessid ja valdkonnad, mida on võimalik parandada ning valdkondade ja tegevuste määratlemine, mis võimendavad ettevõtjas juba käimasolevaid tootlikkust ja rahvusvahelist konkurentsivõimet tõstvaid tegevusi;
  - 4.1.6. ettevõtlust toetava keskkonna arendamine ettevõtluse arengut toetavate poliitikakujundajate ja tugistruktuuride võimekuse suurendamise kaudu;
  - 4.1.7. Eestis tegutsevate ettevõtjate ja ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning rakenduskõrgkoolide (edaspidi *TA asutused*) vahelise teadmiste- ja tehnoloogiasiirde (edaspidi *TTS*) mahu ja kvaliteedi kasv läbi TTS alase teadlikkuse tõstmise ettevõtjate hulgas, TTS tugistruktuuri erialase pädevuse ning TTS teenuste kvaliteedi tõusu.
- 4.2. Programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:
- 4.2.1. inimkapitali arendamiseks ja ettevõtjate arengule suunatud sisemiste muudatuste efektiivsemaks läbiviimiseks on programm suunatud ettevõtjatele, äriühingute ja ettevõtete juhtidele ja töötajatele ning tööturule siirdujatele;
  - 4.2.2. tootmiskorralduse diagnostika on suunatud tööstusettevõtjatele, kes vastavad vähemalt kahele järgnevatest tingimustest:
    - 4.2.2.1. ettevõtja müügitulu viimasel majandusaastal on 640 000 eurot või enam;
    - 4.2.2.2. ekspordist saadud müügitulu osakaal ettevõtja viimase majandusaasta müügitulus on 30% või enam;
    - 4.2.2.3. ettevõtja viimase majandusaasta keskmine töötajate arv on 8 või enam töötajat;
  - 4.2.3. ülddiagnostika on suunatud kasvuettevõtjale, kes on vähemalt 3 aastat tegutsenud kümne või enama töötajaga väike- ja keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi VKE), kelle viimase majandusaasta ekspordi müügitulu on suurem kui 200 000 eurot ja viimase majandusaasta lisandväärtus töötaja kohta ületab Statistikaameti andmete kohaselt Eesti keskmist lisandväärtust töötaja kohta ning kelle viimase majandusaasta müügitulu on väiksem kui 50 miljonit eurot;
  - 4.2.4. ettevõtlust ja innovatsiooni soosiva hoiaku kujundamiseks ühiskonnas ja ettevõtluskeskkonna loojate valdkondliku pädevuse arendamiseks on programmi tegevused suunatud ettevõtluse arengut toetavate organisatsioonide juhtidele ja töötajatele, sealhulgas:
    - 4.2.4.1. valdkondlike erialaliitude, ettevõtjate ühenduste, kutseühenduste, maakondlike arenduskeskuste, ettevõtlusinkubaatorite ja valdkondlike arenduskeskuste juhid ja töötajad;
    - 4.2.4.2. teadmiste- ja tehnoloogiasiirde valdkonnas tegutsevate organisatsioonide juhid ja töötajad;
    - 4.2.4.3. olemasolevad ja potentsiaalsed investorid;
    - 4.2.4.4. poliitikakujundajad, arvamuslimidrid ning meediaesindajad;
    - 4.2.4.5. avaliku sektori ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna toetusmeetmete väljatöötamise eest vastutavad isikud.

- 4.2.5. majanduse uuenemisvõime ja pikaajalise jätkusuutliku arengu tagamiseks on programm suunatud ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna teadlikkuse arendamisele ja teadmiste ning oskuste parendamisele õpilaste, tudengite, õpetajate ja teadlaste hulgas.

5. Programmi kohaldamisala

Programmi raames elluviidavad tegevused ei ole suunatud järgmiste tegevusalade arendamisele:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisa I loetletud põllumajandustoodete esmane tootmine;
- 2) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10) artikli 1 lõike 1 punktis c sätestatud tingimustel asutamislepingu I lisa loetletud põllumajandustoodete töötlemine ja turustamine;
- 3) kalapüük ja vesiviljelus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 03) ning kalade töötlemine (EMTAK 2008, jagu C, alajagu 10) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 4) kivi- ja pruunsöe kaevandamine (EMTAK 2008, jagu B, alajagu 05);
- 5) tubakatoodete tootmine (EMTAK 2008, jagu C, alajagu 12);
- 6) hulgi- ja jaekaubandus, v.a mootorsõidukite hooldus ja remont (EMTAK 2008, jagu G, v.a jagu G, alajagu 45.2) v.a Eestist välja suunatud jae- ja hulgikaubandus juhul, kui Eestis äriregistrisse kantud äriühing ekspordib tooteid või teenuseid, millele luuakse Eestis olulist lisandväärtust;
- 7) finants- ja kindlustustegevus, v.a fondide valitsemine (EMTAK 2008, jagu K, v.a jagu K, alajagu 66.301);
- 8) kinnisvaraalane tegevus (EMTAK 2008, jagu L);
- 9) hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008, jagu R, alajagu 92).

6. Programmi lühikirjeldus

- 6.1. Antud programm jätkab varasematel aastatel erinevate teadlikkust tõstvate ning teadmiste ja oskuste arendamisele kaasaaitavate programmide eesmärkide ja tegevuste elluviimisega.
- 6.2. Programmi iga-aastase tegevuskava väljatöötamisel võetakse aluseks kuus valdkonda. Programmi valdkonnad on:
  - 6.2.1. edukalt alustavad ettevõtjad, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu ettevõtlikkuse arendamine, innovaatilise hoiaku kujundamine, võimekamalt alustamine;
  - 6.2.2. kiirelt ja jätkusuutlikult kasvavad ettevõtjad, sh. kasvualdkondade tuvastamine, kasvu strateegiline planeerimine ning kasvu elluviimine;
  - 6.2.3. konkurentsivõimelised tooted ja teenused, sh. uued toote-, tarbija- ja tehnoloogiatrendid, tootearenduse planeerimine ja juhtimine, teenusearendus, teadmuste arendus, loovus ja disain;
  - 6.2.4. efektiivsemad ettevõtjad, sh. tähelepanu juhtimiskvaliteedil, protsesside efektiivsusel, tootmiskorralduse arendamisel, efektiivsuse kasvul koostöö kaudu, energiasäästul;
  - 6.2.5. ettevõtjate ekspordivõimekuse kasv ja rahvusvahelistumine: rahvusvahelise ärikeskkonna tundmine, rahvusvaheline turundus ja müük, ettevõtjate

rahvusvahelistumise planeerimine ja juhtimine, uutele turgudele sisenemine, rahvusvaheline koostöö ;

- 6.2.6. konkurentsivõimeline ärikeskkond ettevõtjale ja investorile: kompetentsed ja ettevõtlikud tugistruktuurid, pädevad ja informeeritud arvamused ja otsustajad.
- 6.3. Valdkonnad on aluseks konkreetsete teemade valikule ja neist tuleneva iga-aastase tegevuskava koostamisele.
- 6.4. Programm on üles ehitatud põhimõttel, et teadlikkuse tõstmisele järgneb teadmiste ja oskuste arendamine vajalike tegevuste efektiivsemaks ja mõjusamaks elluviimiseks.
- 6.5. Teadlikkuse tõstmisel kasutatakse peamiselt kolme meetodit:
  - 6.5.1. kommunikatsioonitegevused olemasolevate meediakanalite kaudu;
  - 6.5.2. omameedia tegevused ehk infokanalite tekitamine spetsiifilisema suunitlusega informatsiooni loomiseks ja edastamiseks;
  - 6.5.3. suhtluskeskkondade loomine viimaks kokku erinevaid osapooli spetsiifilise suunitlusega suhtlustasanditel.
- 6.6. Teadmiste ja oskuste arendamiseks kasutatakse muuhulgas järgmisi meetodeid:
  - 6.6.1. koolitused, seminarid, töötoad, konverentsid jms teadmiste ja oskuste edastamiseks;
  - 6.6.2. diagnostikad ja auditid, nõustamised, konsultatsioonid, juhendamised, mentorlus, infoteenused ja ekspordinõunike teenused.
- 6.7. Programmi raames elluviidavate tegevuste plaanimisel kogub programmi elluviijaks olev EAS infot erinevatelt osapooltelt sealhulgas ettevõtjatelt, ettevõtlusliitudelt, riiklike teadusarendusprogrammide juhtidelt, kutsekodadelt, ministeeriumitelt, õppe- ja teadusasutustelt ning teistelt ettevõtluse arendamisega seotud organisatsioonidelt ja isikutelt.
- 6.8. Programmi tegevuste valikul arvestatakse tegevuste mõju ulatusega programmi eesmärkide saavutamisel, efektiivsuse, jätkusuutlikkuse, teostatavuse ning terviklikkusega.

7. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

- 7.1. Programm on ellu kutsunud „Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” esimese tegevusvaldkonna „Teadmiste ja oskuste arendamine” meetmete „Ettevõtlus- ja innovatsioonialase teadlikkuse tõstmine läbi teabe ja teadlikkuse levitamise ühiskonna erinevates rühmades”, „Ettevõtjate, ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste arendamine läbi koolitamise ja elukestva õppe soodustamise” ja „Alustava, kasvupotentsiaaliga ja rahvusvahelistuva ettevõtte nõustamine valdkondades, mis võimaldavad edasiminekut tootlikkuses, ettevõtte kasvu- ja konkurentsivõimes” ning Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 ”Teadmistepõhine Eesti” meetme „Ettevõtete innovatsioonivõimekuse suurendamine” ja „Teadmiste- ja tehnoloogiapiire” alusel.

- 7.2. Programm viiakse ellu "Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013" "Inimressursi arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” raames. Koos ettevõtjatele nõustamis- ja koolitusteenuse ostmiseks antava toetuse ning arendustöötajate ettevõtetesse kaasamise toetamisega aitab programm kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Ettevõtete töötajate teadmised ja oskused vastavad ettevõtete vajadustele ning nende arendamine on harjumuspärane” ja „Ettevõtete otsused on pädevad ja professionaalsed” täitmisele. Teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevuste ja maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavate tegevuste kaudu aitab programm eelkõige kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Teadmised ettevõtlusest ja innovatsioonist on levinud ja hästi kättesaadavad” ja „Rohkem elujõulisi uusi ettevõtteid“ täitmisele. Maakondlike arenduskeskuste tegevuse, programmi raames alustavatele ettevõtjatele suunatud koolituste ja mentorluse ning sama prioriteetse suuna raames alustavale ettevõtjale pakutava finantstoetuse ja laenu käendamise näol aidatakse tagada uute ettevõtjate jätkusuutlikkust ja kiiret kasvu.
- 7.3. Teistest rakenduskavadest on programm kõige otsesemalt seotud majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suunaga „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime”, mille raames elluviidavad tegevused on sarnaselt käesoleva programmiga suunatud ettevõtlussektori rahvusvahelise konkurentsivõime ja tootlikkuse tõstmisele.

8. Toetatavad tegevused

8.1. Programmi raames toetatakse või hüvitatakse järgmisi tegevusi:

- 8.1.1. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside teostamine ja nende tulemuste avaldamine ja levitamine;
- 8.1.2. valdkondlike koolitusprogrammide, nõustamismeetodite, teadlikkuse tõstmise kontseptsioonide väljatöötamine, testimine ja arendamine;
- 8.1.3. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste, konverentside, messide ja näituste ettevalmistamine, läbiviimine, neil osalemine ja tulemuste levitamine;
- 8.1.4. valdkondlike koostöövõrgustike, ümarlaudade või muude koostöövormide algatamine ja nende tegevuse korraldamine;
- 8.1.5. kontakt- ja turundusürituste korraldamine ja nendel osalemine;
- 8.1.6. konkursside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;
- 8.1.7. konsultantide ja ekspertide kaasamine ettevõtete või tegevusvaldkondade ning ettevõtluse arengut toetavate tugistruktuuride võimekuse arendamisse;
- 8.1.8. publikatsioonide, info- ja juhendmaterjalide koostamine, täiendamine, tootmine ja levitamine ning sihtgrupi teavitamine (sh elektroonilise meedia kaudu);
- 8.1.9. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste ettevalmistamine ja korraldamine ning teabevahetuse edendamine;
- 8.1.10. teavituskeskkondade loomine, arendamine ja haldamine;
- 8.1.11. tele- ja raadiosaadete tootmine ja edastamine ning sihtgrupi teavitamine;
- 8.1.12. õppereiside korraldamine ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine;
- 8.1.13. õppekavade arendamine ning koolitajate, konsultantide, ekspertide ja hindajate koolitamine;
- 8.1.14. teadmiste ja oskuste arendamisega seotud kutsestandardite väljatöötamine ja arendamine;
- 8.1.15. koolitajate, konsultantide ja ekspertide kutseoskuste hindamine ja akrediteerimine;

- 8.1.16. programmi tegevuste tutvustamine, sihtgruppide aktiveerimine ja projektide algatamine;
- 8.1.17. programmi arendamine ning sellega seotud osapoolte võimekuse tõstmine;
- 8.1.18. maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavad tegevused:
  - 8.1.18.1. ettevõtlusalase informatsiooni kogumine ja jagamine;
  - 8.1.18.2. potentsiaalsete ettevõtjate baasnõustamine;
  - 8.1.18.3. alustavate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 8.1.18.4. tegutsevate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 8.1.18.5. ettevõtluse arengule suunatud projektide algatamine ja läbiviimine;
- 8.1.19. diagnostika läbiviimise korraldamine.

8.2. Kõik teadmiste ja oskuste arendamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks programmi elluviija poolt tehtavad tegevused peavad olema põhjendatud ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

9. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- 9.1. Programmi raames on abikõlblikud toetatavate või hüvitatavate tegevustega otseselt ja vältimatult seotud ning programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud järgmised kulud:
  - 9.1.1. kulud, mis on abikõlblikud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
  - 9.1.2. programmi tegevusi elluviivate töötajate personalikulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusele nr 26 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ (edaspidi *abikõlblikkuse määrus*);
  - 9.1.3. lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud piirmääradele;
  - 9.1.4. üldkulud vastavalt abikõlblikkuse määrusele;
  - 9.1.5. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside tellimise ja teostamise ning tulemuste avalikustamise kulud;
  - 9.1.6. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste ja konverentside ettevalmistamise, läbiviimise, neil osalemise ning tulemuste levitamisega seotud kulud;
  - 9.1.7. kontakt- ja turundusürituste korraldamise ja nendel osalemisega seotud kulud;
  - 9.1.8. publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide koostamise, tootmise ja levitamise kulud;
  - 9.1.9. õppereiside korraldamise ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise kulud;
  - 9.1.10. teavituskeskondade loomise, arendamise ja haldamisega seotud kulud;
  - 9.1.11. tarkvara soetamisega seotud kulu;
  - 9.1.12. tele- ja raadiosaadete tootmise ja edastamisega seotud kulud;
  - 9.1.13. tõlkekulud;
  - 9.1.14. reklaami- ja meediakulud;
  - 9.1.15. projektijuhtimise, koolituse, modereerimise, diagnostika, auditi, nõustamise ja ekspertiisi tasud;
  - 9.1.16. programmi tegevuste elluviimisega seotud rendi- ja üürikulud ning toitlustuskulud;

- 9.1.17. programmi tegevuste elluviimisega seotud liiklusvahendi rentimise, sh kapitalirendi ja vastavalt abikõlblikkuse määruse §-s 13 sätestatud tingimustele liisingumaksud;
- 9.1.18. programmi elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud kulud;
- 9.1.19. tootmiskorralduse ja ülddiagnostikat läbiviiva konsultandi tasu;
- 9.1.20. tootmiskorralduse ja ülddiagnostikat läbiviiva välisriigi konsultandi sõidukulu Eestisse ja tagasi elu- või asukohta ning majutuskulu Eestis;
- 9.1.21 erisoodustus „Tulumaksuseaduse” § 48 lõike 4 mõistes ja sellelt tasutavad maksud;
- 9.1.22. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega;
- 9.1.23 teised käesoleva programmi punktis 6.1. nimetatud tegevuste elluviimisega otseselt seotud ja põhjendatud kulud.

9.2 Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik tõendada, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

9.3 Teenuste ja asjade hankimisel tuleb partneritel juhul, kui alla riigihanke piirmäära jääv hanke eeldatav maksumus ületab 2000 eurot (ilma käibemaksuta), küsida võrreldavad hinnapakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt.

9.4 Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- 9.4.1 finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, kahjum, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 9.4.2 mitterahalised kulud;
- 9.4.3 amortisatsioonikulud;
- 9.4.4 liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;
- 9.4.5 kinnisasja soetamise kulud;
- 9.4.6 kontoritehnika, -sisustuse ja seadmete soetamise, rentimise ja liisimise kulud, v.a. rentimine juhul, kui see on otseselt seotud programmi raames ürituste korraldamisega;
- 9.4.7 kasutatud seadmete soetamise kulud;
- 9.4.8 muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

10. Programmi eelarve

10.1. Programmi rahastamine toimub Euroopa Liidu struktuurifondide vahenditest Euroopa Sotsiaalfondi kaudu.

10.2. Programmi eelarve (eurodes) rahastamisallikate lõikes ajavahemikuks 2009 -2015 on järgmine:

	Ühenduse osalus (a)	Avaliku sektori osalus (b)	KOKKU (c)=(a)+(b)
Kokku 2009 -2015	26 372 679,96	0	26 372 679,96

10.3. Toetussumma määr on kuni 100% kõigist abikõlblikest kuludest.

10.4. Programmi eelarve aastate lõikes lepitakse kokku Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning EASi vahel igal aastal sõlmitavas riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingus.

11. Indikaatorid

11.1. Programmi väljundindikaatorid lepitakse iga-aastaselt kokku programmi elluviija ja rakendusametuse vahel EASi tegevuskavas.

11.2. Programm panustab järgmistesse „Inimressursi arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” tulemusindikaatoritesse:

1. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud vähemalt pooli oma töötajaid;
2. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud oma töötajad;
3. ettevõtete osakaal, mille juhid on osalenud pikemaajalistel juhtimiskoolitustel;
4. ettevõtete osakaal, mis leiavad, et ettevõtlust puudutavat info leidmisega ei ole neil raskusi;
5. õpilaste arv, kes on saanud ettevõtlusõpet;
6. õppekavade osakaal, kus õpetatakse ettevõtlusõpet (ülikoolid ja kutsehariduskoolid).

12. Partnerid

12.1. Kui osade programmi tegevuste elluviimiseks kaasatakse partnerid, sõlmib programmi elluviija partnerluslepped, millega kehtestatakse lepingupoolte õigused ja kohustused ning toetuse saaja ja partneri vaheline vastutuspõhi. Partneriks kaasatakse üldjuhul isikuid ning riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusi, mille tegevused on avalikkusele suunatud ning mille eesmärgiks ei ole kasumi teenimine.

12.2. Partneriteks on järgmised maakondlikud arenduskeskused:

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
Ida-Viru Ettevõtluskeskus
Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
Järvamaa Arenduskeskus
Läänemaa Arenduskeskus
Lääne-Viru Arenduskeskus
Mittetulundusühing Loov Eesti
Põlvamaa Arenduskeskus
Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
Saaremaa Ettevõtluse Edendamise Sihtasutus
Sihtasutus Tuuru
Tartu Ärinõuandla
Valgamaa Arenguagentuur
Viljandimaa Arenduskeskus
Võrumaa Arenguagentuur
Tallinna Ettevõtlusameti ettevõtja infopunkt

- 12.3. Tootmiskorralduse diagnostika puhul peab nõustamisteenuse osutajaks olema EASi poolt kinnitatud nimekirjas olev konsultant, kes vastab EASi poolt kehtestatud tingimustele ning on läbinud EASi poolt korraldatud koolituse. EAS avaldab konsultantide nimekirja oma veebilehel.
- 12.4. Tootmiskorralduse diagnostika nõustamisteenuse osutajaks kvalifitseeruvad konsultandid, kes vastavad vähemalt kolmele järgnevatest kriteeriumidest:
- 12.4.1. konsultandil on vähemalt 2-aastane juhtimiskogemus;
  - 12.4.2. konsultandil on vähemalt 3- aastane kogemus tööstusest;
  - 12.4.3. konsultandil on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon;
  - 12.4.4. konsultandil on tööstusnõustamise alased sertifikaadid, litsentsid ja konsultant osaleb koostöövõrgustikes.
- 12.5. Ülddiagnostika nõustamisteenuse osutajaks kvalifitseeruvad konsultandid, kes vastavad vähemalt kolmele järgnevatest kriteeriumidest:
- 12.5.1. konsultandil on vähemalt 2-aastane juhtimiskogemus;
  - 12.5.2. konsultandil on vähemalt 3-aastane kogemus tööstusest või teenindusest;
  - 12.5.3. konsultandil on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon;
  - 12.5.4. konsultandil on nõustamise alased sertifikaadid, litsentsid ja konsultant osaleb koostöövõrgustikes.

13. Programmi rakendamise alused

- 13.1. Programmi rakendamine toimub rakendusametuse ja programmi elluviija vahel sõlmitava halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.
- 13.2. Programmi elluviija koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.
- 13.3. Kui programmi raames antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), siis kohaldatakse nimetatud määruses ja „Konkurentsiseaduse” §-s 33 sätestatud.
- 13.4. Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, ei tohi kasusaajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames antava toetusega vähese tähtsusega abi ülemmäära 200 000 eurot, välja arvatud maanteetranspordi valdkonnas tegutseva taotleja puhul, kellele eelnimetatud perioodi jooksul eraldatud vähese tähtsusega abi ei tohi ületada koos käesoleva toetusega vähese tähtsusega abi ülemmäära 100 000 eurot.
- 13.5. Juhul kui ettevõtja on saanud vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) mõistes, ei tohi talle käesoleva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul Euroopa Komisjoni määruse nr 360/2012 ja Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 alusel antud vähese tähtsusega abi koos meetmest taotletava toetusega ületada 500 000 eurot;

13.6. Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, on programmi elluviija kohustus küsida kasusaajatelt teatist jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul neile antud vähese tähtsusega abi kohta.

14. Programmi elluviija õigused ja kohustused

14.1. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

14.2. Programmi elluviija kohustused on sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-s 22 ja halduslepingus.

14.3. Programmi elluviija on struktuuritoetuse seaduse § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

14.4. Programmi elluviija lähtub oma tegevuses struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

15. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

15.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale.

15.2. Väljamaksetaotluse ja selle aluseks olevad dokumendid koostab programmi elluviija. Nõuded väljamaksetaotlusele ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

15.3. Programmi raames on võimalik väljamakseid teostada ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt punktis 15.1. nimetatud korrale. Väljamakse taotlemisel osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tuleb esitada väljamakse taotlus ja nõutud kuludokumendid koos omafinantseeringu tasumist tõendavate dokumentidega.

15.4. Väljamaksetaotluse ja aruannete menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele ning sisekordadele.

16. Toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

Programmi aruandlus rakendusasutusele toimub üldises korras rakendusüksuse poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

17. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus kooskõlas struktuuriseaduse § 26 ja Vabariigi Valitsuse 22.detsembri 2006 määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja

kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ otsuse nõuda elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

18. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

18.1. Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse perioodi algust loetakse tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2009. a. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. detsembriks 2015. aastal. Programmi raames elluviidava projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.

18.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva 45 kalendripäeva jooksul, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid projekti abikõlblikkuse perioodil.

18.3. Kulude tekkimise ajaks programmi tähenduses on kuludokumendi koostamise kuupäev.

19. Programmi muutmise tingimused ja kord

19.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi selle elluviija taotluse alusel või enda algatusel.

19.2. Programmi muutmiseks vormistatakse programmi muudatus ja vajadusel muudetakse halduslepingut.